

Sygn. akt VII U 74/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO Ewa Downar- zapolska

Protokolant: sekr.sądowy Małgorzata Wronkowska

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy H. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 10 grudnia 2012 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu H. R. prawo do emerytury od dnia 12 listopada 2012r. i ustala, że organ emerytalny nie ponosi odpowiedzialności z nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji

Sygn. akt VII U 74/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 grudnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił H. R. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Organ rentowy wskazał, że nie uwzględnił ubezpieczonemu okresów pracy w Spółdzielni (...) w S. od dnia 7 listopada 1977 r. do 28 lutego 1982 r. oraz od dnia 1 kwietnia 1983 r. do 31 stycznia 1993 r. jako pracy w szczególnych warunkach, ponieważ uznał, iż z dokumentów wynika jedynie, że ubezpieczony pracował na stanowisku kierowcy, podczas gdy przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach w wykazie A dział VIII poz. 2 wymieniają jedynie prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony H. R. podnosząc, iż w spornym okresie tj. od 7 listopada 1977 do 31 stycznia 1993 r., cały czas wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony, na co przedstawił kserokopie dokumentów osobowych poświadczających charakter wykonywanej przez niego pracy.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony H. R., urodzony (...), w dniu 12 października 2012 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 30 października 2012 r. ZUS odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury wobec nieudowodnienia 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Okoliczność bezsporna, vide : wniosek – k. 1 – 2 plik III akt ubezpieczeniowych, decyzja ZUS z dnia 30.10.2012 r. plik III akt ubezpieczeniowych.

W dniu 12 listopada 2012 r. ubezpieczony złożył pismo wraz z którym przesłał kserokopie dokumentów osobowych zawierające informację o charakterze pracy i zajmowanych stanowiskach w okresie pracy w (...) w S. od 7 listopada 1977 r. do 31 stycznia 1993 r., wnosząc o ponowne rozpatrzenie jego wniosku.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił 27 lat, 6 miesięcy i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 4 lata, 7 miesięcy i 1 dzień pracy w szczególnych warunkach.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 10 grudnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił H. R. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nieudowodnienia wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Dowód : pismo z 9 listopada 2012 r. z załącznikami – k. 13-17 plik III akt ubezpieczeniowych, karty przebiegu zatrudnienia – k. 11 i 19 plik III akt ubezpieczeniowych, decyzja ZUS z dnia 10.12.2012 r. – k. 20 plik III akt ubezpieczeniowych.

W okresie od dnia 7 listopada 1977 r. do 31 stycznia 1993 r. wnioskodawca zatrudniony był w Spółdzielni (...) w S.. Samochody należące do (...) S. były wynajmowane przez inne zakłady potrzebujące transportu. H. R. został przyjęty na stanowisko kierowcy samochodu S. (...). Samochodem tym wnioskodawca woził żwir i ziemię. W okresie od 2 listopada 1979 r. do 31 lipca 1980 r. wnioskodawca pracował na stanowisku mechanika warsztatowego. Następnie, od dnia 1 sierpnia 1980 r. ponownie powierzono mu obowiązki kierowcy, a od dnia 1 marca 1982 r. do 30 marca 1983 kierowcy ciągnika balastowego. Wnioskodawca w okresie zatrudnienia w (...) S. na stanowisku kierowcy i kierowcy ciągnika balastowego jeździł samochodami S. (...), (...), którym woził żwir, masę bitumiczną lub pracował jako pług, a także (...) z naczepą (ciągnik balastowy), którym przewoził różne maszyny i urządzenia, a następnie, do końca zatrudnienia, J. z przyczepą, którym woził m.in. wapno łąkowe. Wszystkie wymienione pojazdy mają ładowność powyżej 3,5 tony. Pracę kierowcy samochodu ciężarowego ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód : świadectwo pracy – k. 7 plik I akt ubezpieczeniowych, zaświadczenie o pracy wykonywanej w szczególnych warunkach k. 8 plik III akt ubezpieczeniowych, akta osobowe – plik k. 21 akt sprawy, w szczególności: podanie o pracę na stanowisku kierowcy z 12.10.1977, wniosek w sprawie zatrudnienia pracownika z 20.10.1977 r., umowy o pracę z 7.11.1977 r. i 22.11.1977 r., pismo powierzające obowiązki mechanika warsztatowego z 2.11.1979 r., pismo powierzające obowiązki kierowcy z 4 sierpnia 1980 r., wniosek w sprawie zatrudnienia pracownika na stanowisku kierowcy ciągnika balastowego od 1 marca 1982 r., angaże, a także zeznania świadka J. B. (1) – k. 23, zeznania świadka B. J. – k. 23 akt sprawy, zeznania wnioskodawcy – k. 24 w związku z k. 22-23.

Wnioskodawca 60-ty rok życia ukończył w dniu 12 listopada 2012 r., nie pozostaje w stosunku pracy i nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Okoliczności bezsporne.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, w aktach osobowych wnioskodawcy oraz w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu emerytalnego, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków J. B. (2) i B. J., które jako osoby obce, nie zainteresowane wynikiem postępowania w ocenie Sądu zasługują na walor wiarygodności, tym bardziej, że ich zeznania korespondują z pozostałym zgromadzonym w aktach materiałem dowodowym, jak również z zeznaniami ubezpieczonego, które również zdaniem Sądu zasługiwały na wiarę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego H. R. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury **dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r.** zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009, Nr 153 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale VIII (w transporcie i łączności) pod pozycją 2 wymienione są prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (**§ 2 ust. 2**).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony 60 rok życia ukończył w dniu 12 listopada 2012 r., udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostawał w stosunku pracy.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany cały okres zatrudnienia wnioskodawcy w (...) S. tj. od dnia 7 listopada 1977 r. do 31 stycznia 1993 r.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w trakcie zatrudniania w (...) S. w okresach od 7 listopada 1977 r. do 30 października 1979 r., od 1 sierpnia 1980 r. do 28 lutego 1982 r. oraz od 1 kwietnia 1983 r. do 31 stycznia 1993 r. znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Okres od 1 marca 1982 r. do 31 marca 1983 r. był niesporny, gdyż pozwany uznał okres pracy wnioskodawcy na stanowisku kierowcy ciągnika balastowego.

Na fakt, iż wnioskodawca w okresie od 7 listopada 1977 r. do 30 października 1979 r. wykonywał pracę w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego wskazuje przede wszystkim adnotacja na podaniu o przyjęcie do pracy, której wynika, że ubezpieczony został zatrudniony jako kierowca samochodu S. (...). Pojazd ten jest pojazdem o ładowności powyżej 3,5 tony. Na tym stanowisku ubezpieczony pracował do 30 października 1979 r., gdyż od 2 listopada 1979 r. powierzono mu pracę w charakterze mechanika warsztatowego w G., w oddziale (...) S..

Okres od 1 sierpnia 1980 r. do 28 lutego 1982 r. podlega zaliczeniu, gdyż jak wynika z pisma z 4 sierpnia 1980 r., wnioskodawcy od 1 sierpnia 1980 r. ponownie powierzono obowiązki kierowcy i stan ten trwał do dnia 1 marca 1982 r., kiedy to ubezpieczonemu powierzono stanowisko kierowcy ciągnika balastowego.

Należy zaliczyć także okres od 1 kwietnia 1984 r. do 31 stycznia 1993 r., albowiem z pism ustalających wynagrodzenie wynika, iż wnioskodawca cały czas pozostawał zatrudniony w charakterze kierowcy. Poza tym zakład pracy, (...) S., uznał i wystawił świadectwo pracy na stanowisku kierowcy za cały okres zatrudnienia.

Niewątpliwie, fakt pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach został również potwierdzony zeznaniami świadków – współpracowników ubezpieczonego ze spornego okresu zatrudnienia oraz wnioskodawcy, którzy zgodnie zeznali, iż H. R. jeździł wyłącznie samochodami, których ładowność przekracza 3,5 tony, a pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zdaniem Sądu, przesłuchani w sprawie świadkowie posiadają odpowiednią

wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, byli zatrudnieni wraz z ubezpieczonym w tym samym okresie, w tym samym zakładzie pracy. Sąd również nie znalazł jakichkolwiek podstaw by kwestionować ich wiarygodność.

Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma zatem rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie świadectwa pracy w szczególnych warunkach określającego stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności.

W ocenie Sądu, ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ w dniu 12 listopada 2012 roku osiągnął 60-ty rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego a także spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca w spornym okresie wykonywał pracę na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, wobec tego był zatrudniony na stanowisku, o którym mowa w pozycji 2 działu VIII wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Uwzględnienie bowiem spornego okresu wskazuje, iż staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania wnioskodawcy świadczenia emerytalnego w obniżonym wieku.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił decyzję organu ubezpieczeniowego i przyznał H. R. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 12 listopada 2012 r., tj. od dnia ukończenia przez niego 60 lat.

SSA w SO w Gdańsku Ewa Downar – Zapolska